

Nr 378.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till allmänna barnbördshuset i Stockholm; given Stockholms slott den 19 mars 1920.

Under åberopande av bifogade utdrag av statsrådsprotokollet över ekklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härigenom föreslå riksdagen

att på tilläggsstat för år 1920 anvisa:

dels till täckande av under år 1919 uppkommen brist i allmänna barnbördshusets i Stockholm räkenskaper ett förslagsanslag, högst 79,741 kronor,

dels ock till uppehållande av verksamheten vid nämnda anstalt under år 1920, utöver därför å ordinarie och extra stat för sagda år tillgängliga medel, ett förslagsanslag, högst 110,200 kronor.

De till ärendet hörande handlingarna skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Olof Olsson.

*Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 19 mars 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BRANTING,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena friherre PALMSTIERNA,
Statsråden: UNDÉN,
THORSSON,
OLSSON,
SANDLER,
NOTHIN,
NILSSON,
ERIKSSON,
SVENSSON,
HANSSON.

Föredragande departementschefen, statsrådet Olsson anförde:

*Anslag till
allmänna
barnbörds-
huset i
Stockholm.*

Den sedan flera år rådande dyrtiden har betänkligt ingripit ej blott på de enskildas utan även på allmänna inrättningars och anstalters ekonomi. Om sistberörda förhållande vittna mångahanda under senare år av Kungl. Maj:t till riksdagen gjorda framställningar om anvisande av medel dels till täckande av brister i dylika inrättningars och anstalters anslag till uppehållande av deras verksamhet m. m., dels ock till beredande av tillgång till verksamhetens ostörda uppehållande.

En bland dessa inrättningar, som på oförmälda sätt måst tillgodoses, är allmänna barnbördshuset i Stockholm. För detta finnes under åttonde huvudtiteln uppfört ett ordinarie anslag, varjämte alltsedan den tid, då

barnbördshuset trädde i verksamhet i uppförda nybyggnader å kungl. Djurgården, extra anslag år efter år anvisats för uppehållande av denna verksamhet. På sista tiden hava även å tilläggsstat anslagits medel till täckande av uppkommen brist i barnbördshusets räkenskaper, varjämte Kungl. Maj:t för verksamhetens uppehållande anvisat medel ur vederbörande anslag till oförutsedda utgifter.

Jag får vidare erinra, att i propositionen om tilläggsstat för år 1920 äskats medel till täckande av brister i allmänna barnbördshusets räkenskaper för åren 1917 och 1918 samt till beredande av viss avlöningsförbättring (se punkt 37 i bilagan åttonde huvudtiteln till propositionen om anslag å tilläggsstat för år 1920) ävensom att Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1921 bevilja ett anslag å 225,500 kronor för uppehållande av verksamheten vid allmänna barnbördshuset (se punkt 144 i bilagan åttonde huvudtiteln till statsverkspropositionen).

Jag har velat i minnet återkalla dessa anslagsfrågor, då jag nu nödgas för Kungl. Maj:t framlägga vissa ytterligare krav på statens mellankomst till förmån för allmänna barnbördshuset, och det torde måhända vara lämpligt att, innan jag skrider till redogörelse för dessa krav, i en tablå sammanställa de anslagsbelopp, som enligt vad jag ovan omförmält under senare år — utöver det ordinarie statsanslaget å 24,853 kronor — ställts till förfogande för vederbörande vid allmänna barnbördshuset eller, såvitt angår åren 1920 och 1921, delvis nu äskats hos riksdagen. Jag inskränker mig därvid till att meddela förhållandena för åren 1917—1921, endast omförmälade, att under vartdera av åren 1913—1916 extra anslag utgått till enahanda eller ungefär lika stort belopp som under år 1917.

	Å extra stat. Kronor.	Å tilläggs- stat. Kronor.	Ur anslaget till oförutsedda utgifter. Kronor.
För år 1917:	70,000: —		
» » 1918:	91,000: —	72,202: — ¹	100,000: —
» » 1919:	123,100: —	89,000: —	
» » 1920:	160,000: —	29,888: — ²	
» » 1921:	225,500: —		

¹ Därav 10,307 kronor till täckande av under år 1916 uppkommen brist i barnbördshusets räkenskaper samt 61,895 kronor till ersättande av ett av statskontoret lämnat förskott för uppehållande av verksamheten under år 1917.

² I detta belopp ingå dels 714 kronor 44 öre till täckande av brist under år 1917, dels 28,673 kronor 63 öre till täckande av brist under år 1918 (dessa summor tillsammans avrundade till 29,388 kronor), dels ock 500 kronor till avlöningsförbättring för predikanten vid barnbördshuset.

Vissa ytterligare anslagskrav från barnbördshuset hava såsom nämnts nu framkommit.

I mitt anförande under punkten 144 av bilagan åttonde huvudtiteln till årets statsverksproposition, därvid jag hemställde om beredande av ett anslag till allmänna barnbördshuset av 225,500 kronor på extra stat för år 1921, yttrade jag, att vissa i anförandet återgivna beräkningar rörande barnbördshusets ekonomi syntes giva vid handen, att de medel, som för åren 1919 och 1920 stode till barnbördshusets förfogande, icke komme att förslå till gäldande av anstaltens utgifter för nämnda år. Någon framställning om beredande av ytterligare medel för ändamålet hade emellertid icke blivit gjord, varför jag lämnade frågan härom å sido.

Den 30 december 1919 inkom emellertid direktionen för allmänna barnbördshuset till Kungl. Maj:t med begäran om beredande av ett tilläggsanslag för år 1920, vid en tidpunkt alltså, då framställningen icke kunde beaktas i statsverkspropositionen.

I nämnda skrivelse anför direktionen:

Då direktionen i skrivelse den 20 september 1918 hemställde om beviljande av anslag för år 1920, grundade sig den verkställda inkomst- och utgiftsberäkningen på ett för ändamålet uppgjort bokslut för första halvåret 1918. Enligt detta bokslut uppgingo utgifterna för nämnda halvår till 124,354 kronor. Då det finge antagas, att utgifterna under det senare halvåret 1918 komme att i stort sett uppgå till samma belopp och då utgifterna under år 1920 icke kunde beräknas bliva mindre än 1918 års utgifter, upptogos de beräknade utgifterna för år 1920 till 248,708 kronor.

Vad åter anginge beräkningen av inkomsterna, så hade dessa enligt samma bokslut under första halvåret 1918 utgjort, statsanslaget oberäknat, 12,490 kronor 83 öre. För det senare halvåret kunde inkomsterna, med hänsyn till något minskad ränteinkomst, icke beräknas högre än till 11,104 kronor 45 öre. Direktionen ansåge, att de inkomster, som, med bortseende från statsanslag, kunde bliva under år 1920 disponibla, borde upptagas till samma belopp som de för år 1918 beräknliga eller således till 23,595 kronor 28 öre.

Det för år 1920 erforderliga statsanslaget utgjorde alltså skillnaden mellan, å ena sidan, 248,708 kronor och, å andra sidan, 23,595 kronor 28 öre eller 225,112 kronor 72 öre, och direktionen hemställde fördensskull, att anslag för 1920 års verksamhet måtte beviljas med — förutom å ordinarie stat 24,853 kronor — å extra stat i avjämnat tal 200,000 kronor.

Berörda hemställan blev allenast på det sätt bifallen, att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts i ämnet avlättna proposition, för uppehållande av barnbördshusets verksamhet under år 1920 beviljade, utom till barnbördshuset utgående ordinarie anslag, 24,853 kronor, å extra stat för samma år ett förslagsanslag, högst 160,000 kronor.

Att direktionen vid den år 1918 gjorda beräkningen av utgifterna för år 1920, vilken, såsom redan nämnts, grundades på de under första halvåret 1918 rådande förhållanden, icke kom till för hög slutsomma, har tydligt visat sig vid den nu verkställda, förnyade beräkningen av samma utgifter, som finnes angiven i här i avskrift bilagda, jämlikt föreskrift i § 13 av barnbördshusets reglemente upprättade förslag till inkomst- och utgiftsstat för barnbördshuset för år 1920.

Av nämnda statförslag, vilket av direktionen denna dag godkänts, framgår, att utgifterna, som, på sätt ovan nämnts, förut beräknats till 248,708 kronor, nu måst upptagas till 277,471 kronor 70 öre, eller således med ett överskjutande belopp av 28,763 kronor 70 öre.

Den förhöjda beräkningen av utgifterna beror *dels* därav, att, sedan den första utgiftsberäkningen verkställdes, en avsevärd stegring i priserna å förnödenheter ägt rum, *dels ock* därav, att personalens avlöning, som måst efter hand höjas, från och med år 1920 kommer att ytterligare ökas. Direktionen har nämligen sett sig nödsakad medgiva, att från och med den 1 januari 1920 avlöningen till personalen finge utgå efter de för motsvarande befattningshavare vid Stockholms stads sjukhus gällande avlöningsprinciper, vilket för barnbördshuset medför en väsentlig kostnadsökning.

Men jämväl inkomstberäkningen har visat sig icke hålla streck. Inkomsterna utöver statsanslag, som vid den första beräkningen upptogos till 23,595 kronor 28 öre, hava nämligen, såsom framgår av ovan nämnda statförslag, nu icke kunnat beräknas högre än till 12,736 kronor 98 öre, eller följaktligen 10,858 kronor 30 öre lägre än förut.

Anledningen härtill är huvudsakligen den, att förut beräknad inkomst av uthyrning av barnbördshusets gamla fastighet nr 3 kvarteret Murmästaren i Kungsholms församling nu icke ansetts kunna upptagas bland inkomsterna. Vissa områden av nämnda fastighet, därå byggnaderna sedan några år tillbaka äro nedrivna, äro visserligen för viss tid under år 1920 uthyrda, men de kontrakterade hyresbeloppen äro redan under år 1919 erlagda och hava därför ej kunnat ingå i inkomstberäkningen för år 1920. Även ränteinkomsten har vid den nu gjorda beräkningen måst upptagas till något lägre belopp än förut.

Om till summan av ovan omförmälda utgiftsökning, 28,763 kronor 70 öre, och inkomstminskning, 10,858 kronor 30 öre, eller således 39,622 kronor, lägges det belopp, varmed det av riksdagen å extra stat för år 1920 beviljade anslaget, 160,000 kronor, understiger det av direktionen i dess ovanberörda skrivelse den 20 september 1918 begärda anslaget, 200,000 kronor, eller alltså 40,000 kronor, ävensom det belopp av 259 kronor 72 öre, varmed det för år 1920 erforderliga statsanslaget av direktionen i samma skrivelse avjämnades nedåt, erhålles det i den nu upprättade staten för år 1920 såsom brist upptagna beloppet 79,881 kronor 72 öre.

Då således för barnbördshusets verksamhet under år 1920 erfordras — utöver redan beviljade, å ordinarie stat 24,853 kronor och å extra stat 160,000 kronor — ytterligare 79,881 kronor 72 öre, får direktionen anhålla, att såsom

tilläggsanslag för år 1920 måtte för berörda ändamål anvisas i avrundat tal 80,000 kronor.

Det i skrivelsen omförmälda statsförslaget för år 1920 lyder enligt den skrivelsen bilagda bestyrkta avskriften sålunda:

Förslag till inkomst- och utgiftsstat vid allmänna barnbördshuset i Stockholm för år 1920.

År 1919				
		Tillgångar:		
9,336 98	Ränta å kapitalfonden 207,488: 53 å 4 ¹ / ₂ %	9,336 98		
2,000 —	Kandidaternas städning	3,000 —		
400 —	Matavfall	400 —	12,736 98	
24,853 —	Statsanslag: ordinarie	24,853 —		
212,100 —	extra för år 1920	160,000 —	184,853 —	
6,497 02	Brist		79,881 72	
255,187 —		Kronor	277,471 70	
		Utgifter:		
42,187 —	Avlöning, arvoden o. d.	60,971 70		
7,000 —	Inventariers inköp och underhåll	8,000 —		
76,000 —	Ljus och värme	76,000 —		
1,800 —	Skrivmaterialier, trycksaker o. d.	1,800 —		
12,000 —	Tvätt och renhållning	11,000 —		
94,000 —	Kosthåll	94,000 —		
8,500 —	Medikamenter, gas, bomull m. m.	12,000 —		
7,000 —	Underhållsarbeten för fastigheten	7,000 —		
3,000 —	Instrumenter och undervisningsmaterieell	3,000 —		
500 —	Näringspreparat m. m.	500 —		
200 —	Livräntor	200 —		
3,000 —	Diverse utgifter	3,000 —	277,471 70	
255,187 —		Kronor	277,471 70	

Stockholm den 20 dec. 1919.

K. G. Holmgren.

Det är emellertid ej blott nyssberörda anslagsäskande jag har att nu framlägga. I en den 10 mars 1920 till Kungl. Maj:t ingiven skrivelse av samma dag har direktionen begärt ytterligare medel dels för att täcka en under år 1919 uppkommen brist av 79,741 kronor, dels ock, utöver redan anvisade eller förut begärda medel för uppehållande av barnbörds- husets drift under år 1920, ett belopp av 30,200 kronor.

Direktionen grundar sina härutinnan framlagda anslagskrav på följande sätt:

Såsom framgår av bifogade tablå över barnbördshusets inkomster och utgifter under åren 1914—1919 har barnbördshusets ekonomiska ställning under de senaste åren givit anledning till bekymmer. Under det att tidigare de tillgängliga medlen förslogo till bestridande av utgifterna, hava numera förhållandena helt ändrat sig. Vid 1917 års utgång förelåg en brist, som emellertid inskränkte sig till 714 kronor 44 öre. Då direktionen ansåg, att denna brist måhända kunde täckas genom besparingar under följande år, gjorde direktionen icke särskild hemställan om utbekommande av beloppet. Emellertid gäckades denna förhoppning fullständigt. Under år 1918 uppkom i stället en brist å 28,673 kronor 63 öre. Den 14 mars 1919 ingick därför direktionen till Kungl. Maj:t med anhållan om anvisande av medel för att täcka bägge dessa bristbelopp om tillhopa 29,388 kronor 7 öre. På denna framställning har direktionen ännu icke erhållit något svar. Det bokslut för år 1919, som för några dagar sedan blivit färdigt, visar, att å verksamheten sistnämnda år uppstått en brist av icke mindre än 79,741 kronor, vadan hela den brist, till vars täckande för närvarande medel saknas, utgör 109,129 kronor 7 öre. Direktionen anhåller för denskull att utöver de i skrivelsen den 14 mars 1919 begärda 29,388 kronor 7 öre få åt sig anvisade 79,741 kronor för att därigenom hela den uppkomna bristen må varda täckt.

Då direktionen den 27 augusti 1917 begärde statsanslag till barnbördshusets verksamhet för år 1919, kommo helt naturligen då rådande förhållanden i betraktande vid beräkningen av utgifterna. Emellertid stegrades kostnaderna alltjämt, och då erfarenheten under år 1918 med all tydlighet visade, att det begärda anslagsbeloppet skulle bliva otillräckligt, ingick direktionen den 30 november 1918 med anhållan om ett tilläggsanslag för år 1919, därvid direktionen lade till grund för sina beräkningar ett bokslut per den 30 september 1918.

Direktionens då gjorda antagande, att utgifterna under år 1919 skulle komma att bliva desamma som under år 1918. har dock visat sig icke riktigt. Orsaken härtill är givetvis främst den alltjämt fortgående stegringen av prisen å förnödenheter. Vissa för utgiftsposternas ökning betydelsefulla omständigheter vill direktionen dock särskilt framhålla.

Ehuru prisen å livsmedel under år 1919 torde hava något sjunkit, hava dock utgifterna för kosthållet avsevärt stigit. Förklaringen härtill är att söka dels i den omständigheten, att underhållsdagarna under år 1919 med i runt tal 5.700 överstigit dem för år 1918, dels däruti, att i motsats till vad år 1918 var fallet

alla de viktigaste livsmedlen under år 1919 stått att anskaffa. Att under sådana omständigheter för patienter och personal i fråga om kosthållet bibehålla de betydande inskränkningar, som kristiden av nödtvång medförde, har naturligen icke kunnat ifrågasättas, utan har direktionen ansett sig särskilt för den hårt arbetande personalen böra göra kosten mer omväxlande, ehuru detta naturligtvis medfört ökade kostnader å detta konto. Utgifterna för kosthållet per person och dag hava dock icke stigit från år 1918 med mer än 8 öre, såsom framgår av bifogade tablå.

Avlöningarna hava huvudsakligen genom ökade dyrtidstillägg stigit med i runt tal 15,000 kronor från år 1918, och dock har barnbördshusets personal i detta avseende varit rätt mycket sämre ställd än personalen vid Stockholms stads sjukhus.

Beträffande inventarierna, särskilt linne, glas och porslin, hade under de gångna krigsåren på grund av de höga kostnaderna förbrukade artiklar endast mycket ofullständigt blivit ersatta. Direktionen såg sig därför nödsakad att under år 1919 anskaffa dylika för i runt tal 11,000 kronor. Slutligen uppstod under året en skada å barnbördshusets yttre rörledningar, vilkens avhjälpande förorsakade en utgift av omkring 6,000 kronor.

Såsom redan omförmäls avser förevarande framställning jämväl att undfå ytterligare extra anslag för uppehållande av barnbördshusets verksamhet under år 1920.

Den 20 september 1918 begärde direktionen för år 1920, förutom det ordinarie statsanslaget av 24,853 kronor, ett anslag å extra stat av 200,000 kronor, men erhöll av riksdagen å extra stat endast 160,000 kronor. Den 20 december 1919 ingick direktionen till Kungl. Maj:t med en anhållan att för upprätthållande av barnbördshusets drift under år 1920 erhålla ytterligare 80,000 kronor och grundade därvid sin begäran på den i enlighet med § 13 i kungl. reglementet för barnbördshuset upprättade inkomst- och utgiftsstaten för 1920, vilken bifogades. Emellertid hava särskilda omständigheter inträffat, som göra det för direktionen uppenbart, att även efter erhållande av detta belopp, 80,000 kronor, en brist skulle uppkomma. Under år 1919 har direktionen i saknad av medel till driftens upprätthållande nödgats i bankinrättning upplåna medel mot erläggande av dryga räntor. Ett dylikt förhållande är naturligtvis allt annat än tillfredsställande, och direktionen har fördenskull ansett det angeläget att redan nu göra anmälan om de förutsedda ökade utgifterna, så att dylika låneåtgärder må varda direktionen besparade.

Stockholms stad har dels höjt dyrtidstillägget för år 1920, dels beviljat alla tjänst innehavare ett extra tillägg av 225 kronor att utgå vid julen 1919. Personalen vid barnbördshuset har hemställt, att direktionen ville beträffande densamma tillämpa de av staden antagna löneprinciperna, och direktionen har ansett sig böra härtill lämna bifall på så sätt, att löner och dyrtidstillägg för år 1920 skulle utgå efter samma grunder som vid stadens sjukhus och att var och en bland personalen skulle erhålla ett extra tillägg motsvarande det av staden beviljade, men dock nedsatt till 200 kronor, att utbetalas under år 1920.

Direktionen finner nämligen oundvikligt, att barnbördshusets personal, som har alldeles samma arbete som personalen vid kommunens sjukhus, i löneavseende jämställas med denna senare. I motsatt fall skulle tvivelsutan barnbördshuset i stor utsträckning förlora sin personal, då stadens sjukhus för närvarande till följd av lagen om arbetstidens begränsning är i stort behov av ökad arbetskraft. Berörda löneförbättringar för personalen medför emellertid, att utgiftsposten »avlöningar, arvoden och dylikt», som i nyssnämnda stat upptogs till 60,971 kronor 70 öre, nu måste sättas till 77,000 kronor, vadan alltså eu ökning i anslaget av 16,028 kronor 30 öre blir nödvändig.

Utgifterna för värme och ljus ansåg sig direktionen i staten för år 1920 kunna upptaga avsevärt lägre än under 1919 eller till 76,000 kronor, emedan vedprisen mot slutet av förra året sjunkit. Sedan dess hava de emellertid stigit med 2—3 kronor per kubikmeter, vilket vid en årlig förbrukning av cirka 3,200 kubikmeter nödvändiggör, att denna utgiftspost höjes med 8,000 kronor eller till 84,000 kronor.

Vid 1919 års besiktning av barnbördshusets byggnad fann direktionen vissa bristfälligheter i väggarna av natur att bära snarast avhjälpas. Direktionen ansåg emellertid, att därmed borde kunna anstå, till dess den till- och ombyggnad av barnbördshuset, varom direktionen i skrivelse den 25 oktober 1919 till Kungl. Maj:t gjort framställning, komme till utförande, vilket direktionen hoppades snart skulle ske. Då emellertid, efter vad direktionen inhämtat, berörda framställning icke kommer att föreläggas 1920 års riksdag, anser direktionen icke möjligt att låta vidare anstå med dessa reparationer, vilka draga eu kostnad av omkring 5,000 kronor.

Slutligen har direktionen vid inventering funnit, att det sätt, på vilket barnbördshusets journaler för närvarande förvaras, icke är ägnat att för framtiden bevara desamma. En höjning av anslaget till »skrivmaterial, trycksaker m. m.» från 1,800 kronor till 3,000 kronor är av nöden för att kunna låta inbinda journalerna.

De sålunda uppkomna, förut icke beräknade utgifterna utgöra alltså för löneförbättringar 16,000 kronor, för ljus och värmehållning 8,000 kronor, för fastighetens underhåll 5,000 kronor, för inbindning av journalerna 1,200 kronor eller sammanlagt 30,200 kronor.

På grund av vad sålunda anförts hemställer direktionen, att åt direktionen måtte anvisas dels ett belopp av 79,741 kronor för att täcka den under år 1919 uppkomna bristen, dels, utöver redan anvisade eller förut begärda medel för uppehållande av barnbördshusets drift under 1920, ytterligare ett belopp av 30,200 kronor.

De vid denna skrivelse fogade båda tabläerna äro av följande innehåll:

I. Tablå

över allmänna barnbördshusets inkomster och utgifter under åren 1914—1919.

År	Inkomster	Utgifter	Ställning vid årets slut
1914	Reserverade medel ... 22,176: 68 Statsanslag 91,074: — Egna inkomster 20,303: 79 <u>133,554: 47</u>	Bb:s drift..... 99,940: 96 <u>99,940: 96</u>	+ 33,613: 51
1915	Reserverade medel ... 33,613: 51 Statsanslag 94,853: — Egna inkomster 18,935: 08 <u>147,401: 59</u>	Bb:s drift..... 129,782: 83 Anmärkta medel 92: 50 Livränta 200: — <u>130,075: 33</u>	+ 17,326: 26
1916	Reserverade medel ... 17,326: 26 Statsanslag 94,853: — Egna inkomster 17,001: 97 <u>129,181: 23</u>	Bb:s drift..... 139,288: 33 Livränta 200: — <u>139,488: 33</u>	— 10,307: 10 (Bristen täckt genom i augusti 1918 anvisade medel.)
1917	Statsanslag 156,748: — Egna inkomster 18,489: 07 <u>175,237: 07</u>	Bb:s drift..... 175,751: 51 Livränta 200: — <u>175,951: 51</u>	— 714: 44
1918	Statsanslag 215,853: — Egna inkomster 23,343: 90 <u>239,196: 90</u>	Bb:s drift..... 267,670: 53 Livränta 200: — <u>267,870: 53</u>	— 28,673: 63
1919	Statsanslag 236,953: — Egna inkomster 22,367: 04 <u>259,320: 04</u>	Bb:s drift..... 338,861: 04 Livränta 200: — <u>339,061: 04</u>	— 79,741: —

Barnbördshusets samlade brist utgjorde alltså den 1 januari 1920 109,129 kronor 07 öre.

II. P. M. ang. barnbördshusets utgifter under åren 1914—1919.

Utgifter för:

år	kosthåll kronor	uppvärmning och belysning kronor	avlönning kronor
1914	27,597: 33	21,038: 37	22,802: 63
1915	34,603: 69	39,211: 66	24,750: 05
1916	42,814: 23	44,831: 65	23,255: 63
1917	48,896: 08	68,716: 83	28,059: 58
1918	100,671: 73	85,264: 28	40,290: 81
1919	117,984: 29	91,406: 63	55,636: 59

Antal underhållsdagar för:

år	patienter	personal
1914	24,744	20,075
1915	27,240	20,075
1916	25,495	20,805
1917	25,177	20,805
1918	21,711	20,805
1919	25,927	22,265

Kosthållsutgift pr person och dag:

år	öre
1914	61,6
1915	73,1
1916	92,5
1917	106,3
1918	236,8
1919	244,8

Totalkostnad pr patient och dag:

år	öre
1914	403,9
1915	476
1916	546
1917	698
1918	1,233
1919	1,307

Departementsschefen.

Det är att beklaga, att omständigheterna ej medgivit att i den ordning, som varit önskelig, hos riksdagen äska beräkning av anslag till mötande av de krav, vilka innefattas i direktionens ovanberörda båda skrivelser. Jag har emellertid ansett mig nödsakad, ehuru jag finner det anmärkningsvärt, att de förhållanden, som föranlett skrivelsen, icke tidigare inberättats, att nu anhålla om framläggande för riksdagen av anslagsäskande, grundat på dessa krav. Vederbörande hava för mig framhållit det oundgängliga behovet av att statsverket skyndsamt kommer barnbördshuset till undsättning i dess ekonomiska trångmål. Man har förklarat det vara fara värt, att barnbördshusets verksamhet i annat fall under en del av året ej kan uppehållas. Under år 1919 hjälpte man sig fram med anlitanade medel; ett fortsatt lånesystem för driftens uppehållande är emellertid ur flera synpunkter motbjudande och till uppenbar skada för barnbördshusets ekonomi. I själva verket är det alldeles nödvändigt att förekomma, att barnbördshusets verksamhet skulle avstanna. Oavsett den svåra olägenheten av att ett stort antal platser för barnaföderskor plötsligen skulle avstängas, må det erinras, att vid barnbördshuset större delen av de medicine studerande i vårt land få sin utbildning i obstetrik. Vid nuvarande stora behov av ökat antal utexaminerade läkare skulle ett avbrott i barnbördshusets verksamhet medföra svår skada ej blott för de enskilda studerandes examensstudier utan även för det allmänna.

Jag har av dessa skäl ansett mig icke kunna skjuta direktionens anslagsäskanden åsido, och jag har av statsrådet och chefen för finansdepartementet inhämtat, att nödiga medel kunna beredas å 1920 års tilläggsstat.

Vad angår det belopp, som för ändamålet bör begäras av riksdagen, har jag ej funnit anledning till erinran mot de uppgifter, som i avseende därå förekomma i direktionens skrivelser. Beträffande posten 5,000 kronor för fastighetens underhåll grundar den sig på sakkunnig persons kostnadsberäkning, såsom inhämtas av följande mig tillhandakomna

P. M.

angående nödvändiga reparationer å allmänna barnbördshuset.

På grund av att det bärande bjälklaget i en isoleringsavdelning i källarvåningen är för svagt, har avsevärda sprickor i skiljoväggarna mellan rummen uppstått, vilka trots mindre omfattande reparationer ständigt ökats.

Därför är det nödvändigt, att under golvet gjutes en betongpelare, innan reparationer å väggarna ånyo företagas. Detta kommer att draga en kostnad av omkring 3,000 kronor.

I toalettavdelningen å avdelning IV är väggen mellan badrummet och snyggingsrummet av gips, å ena sidan beklädd med kakel. Denna vägg är nu så impregnerad av fukt, att fukten spritt sig till själva ytterväggen, som börjat vittra. Nyssnämnda gipsvägg måste ersättas med cementvägg och ytterväggen repareras, vilket drager en omkostnad av omkring 2,000 kronor.

Stockholm den 10 mars 1920.

Oscar Herrström.

Byggmästare, ledamot av direktionen.

Den i sammanhang med berörda post å 5,000 kronor omnämnda fråga om till- och ombyggnad av barnbördshuset är för närvarande under utredning.

I enlighet med direktionens båda framställningar skulle alltså å tilläggsstat för år 1920 erfordras, förutom redan äskade 29,888 kronor, dels till täckande av brist i 1919 års räkenskaper ett belopp av 79,741 kronor, dels ock till uppehållande av verksamheten under år 1920 tillhopa 110,200 kronor.

Innan jag skrider till hemställan om dessa belopps äskande hos riksdagen, ber jag att med anledning av en av direktionen lämnad uppgift få nämna ett par ord.

Direktionen har såsom en av orsakerna till att utgifterna för kosthållet under år 1919 avsevärt stigit åberopat den omständigheten, att underhållsdagarnas antal under år 1919 med i runt tal 5,700 överstigit motsvarande antal under år 1918. Detta har så mycket mer att betyda för barnbördshusets ekonomi, som vården därstädes är avgiftsfri, medan vid övriga sjukvårdsanstalter i Stockholm i allmänhet upptagas avgifter, som åtminstone täcka en del av dagskostnaderna för sjukvården. Riksdagen har uppmärksammat nyssberörda för barnbördshusets ekonomi ogynnsamma förhållande och i skrivelse den 22 juni 1918 framhållit det önskvärda och skäligen i att Stockholms stad med hänsyn till den stora fördel staden hade av allmänna barnbördshuset därigenom, att dess medellösa barnaföderskor därstädes åtnjöte fri vård, lämnade något bidrag till uppehållande av barnbördshusets verksamhet. Den sålunda väckta frågan om bidrag från Stockholms stad är för närvarande på grund av remiss föremål för utredning av barnbördshusets direktion, som väntas snart inkomma med slutligt förslag i ärendet.

Under åberopande av vad jag i det föregående anført, tillstyrker jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen

att på tilläggsstat för år 1920 anvisa:

dels till täckande av under år 1919 uppkommen
brist i allmänna barnbördshusets i Stockholm räkenskaper ett förslagsanslag, högst 79,741 kronor,

dels ock till uppehållande av verksamheten vid nämnda anstalt under år 1920, utöver därför å ordinarie och extra stat för sagda år tillgängliga medel, ett förslagsanslag, högst 110,200 kronor.

Vad föredragande departementschefen, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, sålunda tillstyrkt, behagade Hans Maj:t Konungen gilla; och skulle proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Harald Frisk.
